

Contents

1	Introduction	1
2	Options	1
3	Packages	2
4	Chapters, Sections, etc.	2
5	Page Numbering	2
6	Examples	3

1 Introduction

I created siddur.cls to simply the typesetting of the siddur which I am currently creating for my own personal use. I copied book.cls from the standard texlive distribution and made alternations to it to suit my needs. This class is intended to be used with Xe_{La}TeX. In the hopes that others may find it useful, I have decided to make the source code public under the terms of the LaTeX project public license (LPPL) version 1.3c. This documentation will only cover what I have chagned from the original source and give breif overviews of the packages loaded. Full documentation for all the source files can be found on CTAN.

2 Options

The options for siddur.cls are the same as for book.cls. However, the default options have been changed to:

`\ExecuteOptions{a5paper,11pt,twoside,onecolumn,final,openany}`
(line 82). Let's look at these one at a time. The first option specifies the paper size that will be used is A5, common for typesetting books. The deafult fonts size is set to 11pt. The document is set to be two-sided, one cloumn. It is set to be formated as final, rather than as a draft. The final option openany,

sepcifies that a new chapter can begin on either an odd or even page. This avoids unnecessary blank pages.

3 Packages

This class automatically loads several packages that I found useful in my project. While it would have made sense to just load some of these in the preamble rather than edit the .cls file, this was not possible as they all need to be loaded before polyglossia.sty. The next package loaded was polyglossia.sty. This package is for Xe_{La}TeX and facilitates multilingual, bidirectional typesetting using .otf and .ttf fonts. As Hebrew is not supported by the Computer Modern font family, you will need to specify a font using `\setmainfont{}` in the preamble of your main file. This class already sets the the main language to Hebrew using `\setmainlanguage{hebrew}`. For a multilingual Siddur, you can use `\setotherlanguages{}` in your preamble. See the Polyglossia package documentation for details.

4 Chapters, Sections, etc.

The way headings for numbered chapters are formatted has been altered. The heading of each chapter will not have the chapter number in it, but the chapter will still be numbered in the system and be automatically added to the bibliography. Also, a new section type, mishnah, and corresponding counter have been added.

5 Page Numbering

Default page numbering has been set to use Hebrew numerals. This can be overridden in your main .tex file. Page numbering starts from א unless specified otherwise. If you need to have material before the main part of the work, such as a table of contents, preface, etc., you can use `\frontmatter`. Page numbering in the front matter will be lower case Roman numerals by default. To start the main body of the work, use `mainmatter`. The page numbering for main matter is set to Hebrew numerals starting with א by default. Typically, Hebrew numerals are ordered from highest value to lowest value. However, there is a strong tradition to avoid spelling words with negative meanings, e.g.

replacing ער with רע. This behaviour is not programmed into the numbering by default. I found some simple code on the T_EX Stack Exchange for replacing specific numbers with alternatives to avoid such words and have added it to the .cls file.

6 Examples

Following are some examples of the use of this class in the Siddur I am creating for myself.

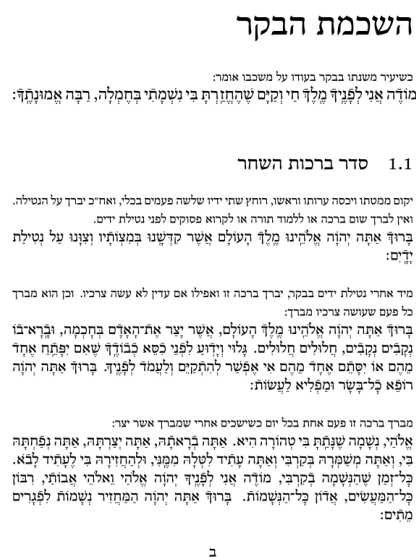

Figure 1: First page of the Siddur showing chapter and section headings.

יב פרק 3. סדר הקרבנות והקטרת משניות פרק איזוהו מקומן (פרק ה דמסכת זבחים)

משנה א איזוהו מקומן של זבחים? קדשי קדשים שחיתתן בצפון. פר ושעיר של יום הכפורים שחיתתן בצפון. וקבול דמן בכלי שרת בצפון. ודמן טעון הנה על בין הבדים. ועל הפרכת, ועל מזבח הזהב; מתנה אחת מן מעבבת. שרי הדם היה שופך על יסוד מערבי של מזבח החיצון; אם לא נתן לא עבב. משנה ב פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים, שחיתתן בצפון. וקבול דמן בכלי שרת בצפון. ודמן טעון הנה על הפרכת ועל מזבח הזהב; מתנה אחת מן מעבבת. שרי הדם היה שופך על יסוד מערבי של מזבח החיצון; אם לא נתן לא עבב. אלו ואלו נשרפין בבית הדשן. משנה ג חטאת העבור והזחיה, אלו הן חטאת העבור, שעירי ראשי קדשים ושל מועדות. שחיתתן בצפון. וקבול דמן בכלי שרת בצפון. ודמן טעון ארבע מתנות על ארבע קרנות. כיצד? עלה בבכש ופנה לסוכב, ובא לו לקרן דרומית מורחית, מורחית צפונה, צפונות מערבית, מערבית דרומית. שרי הדם היה שופך על יסוד דרומי. ונאכלין לפנים מן הקלעים לזכרי בהמה בכלי מאכל ליום ולילה עד חצות. יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, אם נתחבתי חטאת שתהא אמירה זו מרצה לפניך כאלו הקרבתי חטאת. משנה ד העולה קדש קדשים, שחיתתה בצפון. וקבול דמה בכלי שרת בצפון. ודמה טעון שתי מתנות שהן ארבע, וטעונה הפשט, ונתנו, וקליל לאשים. יהי רצון כאלו הקרבתי עולה. משנה ה זבחי שלמי צבור ואשמות, אלו הן אשמות: אשם גזלות, אשם מעילות, אשם שפתח חרופה, אשם נזיה, אשם מצורע, אשם תלוי, שחיתתן בצפון וקבול דמן בכלי שרת בצפון. ודמן טעון שתי מתנות שהן ארבע, ונאכלין לפנים מן הקלעים לזכרי בהמה בכלי מאכל ליום ולילה עד חצות. יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו אם נתחבתי אשם שתהא אמירה זו מרצה לפניך כאלו הקרבתי אשם. משנה ו התודה ואיל נזיר קדשים קלים, שחיתתן בכלי מקום בעורה, ודמן טעון שתי מתנות שהן ארבע, ונאכלין בכלי העזרה לכלי אדם, בכלי מאכל ליום ולילה עד חצות. המזבח מהם פיוצא בהם אלא שהמזבח נאכל לכהנים

Figure 2: Example of mishnayos in the Siddur.

תפילת השחר לימות החול

4.1 פסוקי דזמרה

במסכת ברכות דרש ר' שמלאי, לעולם יסדר אדם שבחו של הקדוש ברוך הוא ואח"כ יתפלל. ולפיכך נהגנו את לאמר פסוקי דזמרה לפני קריאת שמע וברכותיה בכל יום. ומברכים לפנינו ואחריהם. ומנהגנו לתחילת לפני ברכה הראשונה שירת אסף שבספר דברי הימים, ואח"כ קצת פסוקים ומזמרים אחרים. ואח"כ מברכים.

הודו ליהוה קראו בשמו	הודיעו בעמים עליהם:
שירו לו זמירות	שירו בכלי נבלות:
התהללו בשם קדשו	ישמח לב מבקשי יתנה:
דרשו יהוה ועזו	בקשו פני תמיד:
זכרו נפלאותיו אשר עשה	מפתיו ומשפטי־פיהו:
זרע ישראל עבדו	בני יעקב בחיריו:

יד

Figure 3: Example of tzuras hashira for Pesukei Dezimra along with a chapter heading.

מזמור שיר־חנכת הבית לְדָוִד:	
אֲרוֹמְמֶךָ יְהוָה כִּי דָלִיתִי	וְלֹא־שָׁמַחַת אִיִּבִי לִי:
יְהוָה אֱלֹהֵי	שׁוֹנֵטִי אֱלֹהֵי וְהִרְפָּאֵנִי:
יְהוָה הַעֲלִיתָ מוֹשָׁאוֹל נִמְשִׁי	חַיִּילִי מִיַּד־בּוֹרִ:
וְסָרָו לִיתָנָה חֲסִידָיו	וְהוֹדוּ לְכָבֹד קִדְשׁוֹ:
כִּי רָגַעַו בְּאִפּוֹ	חַיִּים בְּרַצּוֹנִי
בְּעֶרְבַּ לִּיזוֹ כִּכִּי	וְלִבְסָר רַצָּה:
וְאֵנִי אֶמְרֵתִי בְּשִׁלְנִי	בְּלִי־אִמּוֹט לַעֲלֹם:
יְהוָה בְּרַצּוֹנֶךָ הִעֲמִדְתָּה לְהַרְיִיעֵנִי	הַסְתַּרְתָּ פָנֶיךָ
הֵיילִי נִבְהַלִּי:	אֱלֹהֵי יְהוָה אֶקְרָא
וְאֵל־אֲדֹנָי אֶתְחַנֵּן:	מִהִדְבַּעַע בְּדָמִי
בִּרְדִּמִּי אֶל־שַׁחַת	הִיזְדֹּף עֲפָר
הַצִּיד אֶמְסֹךְ:	שִׁמְעֵי־יְהוָה וְחַנּוּנִי
יְהוָה הִי־יַעֲזֹר לִי:	הַפְּכֵת מִסְפְּרִי לְמִתּוֹל לִי
פִּתְחַת שָׁקִי	וְתִאֲזַנְעִי שְׂמִיחָה:
לִמְעַן יִפְרֹץ בְּבוֹד וְלֹא יָדָם	יְהוָה אֱלֹהֵי לַעֲלֹם אֲוֹדְךָ:

Figure 4: Another example of tzuras hashira for Pesukei Dezimra along with an example of how I've handled kri/ksiv in my Siddur.

4.1. פסוקי דזמרה	כג
הַשְׁלִכְתָּ בַּמְצוֹלֹת כְּמוֹ־אֶבֶן בְּמִים עֲנִים:	
וַיִּשַׁע יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרַיִם וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת־מִצְרַיִם וַיִּרְאֵם עַל־שַׁפַּת הַיָּם: וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיָּד הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה בְּמִצְרַיִם וַיִּרְאֵם הָעָם אֶת־יְהוָה וַיֹּאמְרוּ בֵּיתָהּ וּבְמִשְׁחָה עָבָדְךָ:	
אֲזַי יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשִּׁירָה הַזֹּאת לִיתָנָה וַיֹּאמְרוּ לֹא־מֶרְכָּבָה וְלֹא־מִצְרָה: אֲשִׁירָה לִיתָנָה כִּי־נָאֵה גָאֵה סוֹס וְרִכְבּוֹ רָמָה בָּנִים:	
וְלִישׁוּעָה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְעֵז וְחֶמְדָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ:	
אֲבִי וְאֶרְמְיָנָהּ: מִרְכַּבְתָּ פָרָעָה וְחִילֹו יְרָה בָּנִים יְהוָה אֵישׁ מִלְחָמָה יְהוָה שְׁמוֹ:	
שְׁלִשׁוֹ טַבְעוֹ בִּי־סוּף: תַּהֲמֹת יִכְסִּימוּ יָרְדוּ בַּמְצוֹלֹת כְּמוֹ־אֶבֶן:	
יְהוָה תִּרְעַץ אוֹיֵב: יְמִינֶךָ יְהוָה נֶאֱדָרִי בְּחַיִּים וּבְרַב גָּאוֹנָה תִּהְיֶה קִמְיֶךָ:	
אֶפְרַיִם גִּעְרָמוֹ מִים תִּשְׁלַח חֲרָנְךָ יֹאכְלֵמוֹ קֶשֶׁת: וּבְרִיחַ נֶעְבְּרוּ כְּמוֹ־נֶגֶד:	
נִזְלִים אֲוִיב אֶרְדִּי אֲשִׁיג: קֶפְאוּ תַּהֲמֹת בְּלִבָּם: אֶמְרָ אֶחָד שְׁלַל תִּמְלֹאֲמוּ:	
נִפְשִׁי בְּרוּחֶךָ כְּסָמוֹ יָם: אֶנְיֹכ חֲרָבִי תוֹרִישְׁמוֹ יְדִי: צִלְלוּ כַּעֲפֹרֶת בְּמִים אֲדִירִים:	
כְּמִכָּה נֶאֱדָר בְּקֶדֶשׁ: מִי־כְמִכָּה בְּאֵלִם יְהוָה מִי נִפְלָא:	
בְּחִסְדֶּךָ עֲסִינִי גָאֵלָה: גִּטִּית יְמִינְךָ תִּבְלַעְמוּ אֶרֶץ: נִהַלְתָּ כְּעֶזֶן אֶל־עֵינִי:	
קִדְשְׁךָ אֶתֹו יִשְׁבִּי פִלְשֶׁת: שִׁמְעוּ עָמִים יִרְגָּזוּן: חֵיל אֲזוֹ נִבְהַלֹו אֶל־פִּי:	
אֲדוֹם כָּל־יִשְׁבֵּי כְנָעַן: אֵילִי מוֹאָב יִתְחַנֵּם רָעַד: נִמְנוּ תִּפְלַע עֲלֵיהֶם אִמְתָּה:	
נִפְתַּח יְעָבֵר עֲמֹךְ יְהוָה: בְּגִדְלִי וְרֹעַד יְדָמִי כְּאֶבֶן: עֲדִי־שֶׁבֶר עֲסִינִי:	
קִנְיִת: תִּבְאָמוּ וְחִשְׁעָמוּ בְּהֵרָ נִחַלְתָּךְ: מִכּוֹן	

Figure 5: Special tzuras hashira for Shiras HaYam.

מה		6.1. קבלת שבת	
אב"ג ית"ן	תתיר צוירה.	גזלת ימינך	אנא בלח
קרע שטין	טהרנו נורא.	עמך שגבינו	קבל רגל
נגיד יכ"ש	קבכת שמרם.	דורשי יחודך	נא גבור
בסיר צת"ג	תמיד גמלם.	רחמי צדקתך	קרלם טהרם
חקיב טניע	נהל עדתך.	ברב טובך	חסין קדוש
יג"ל פזיק	זוכרי קדשתך.	לעמך פנה	יחיד גאה
שק"ו צ"ח	יודע תעלומות.	ושמע צעקתינו	שושנתו קבל
		ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:	
פני שבת נמקלה.		לכה דודי לקראת כלה	
		בדבור אחד	שמור ונכור
		אל המיתד	השמיענו
לשם ולתפארת ולתהלה.		ושמו אחד	יהוה אחד
		לכו ונלכה	לקראת שבת
		הברכה	כי היא מקור
סוף מעשה במחשבה תחלה.		נסוכה	מראש מקדם
		עיר מלוכה	מקדש מלך
		מתוך ההפכה	קומי צאי
והוא יחמול עליך חמלה.		בעמק הקבא	רב לך שבת
		קומי	התנערי מעפר
		תפארתך עמי	לבשי בגדי
קרבה אל נפשי גאלה.		בית הלהמי	עלייד בן ישי
		התעוררי	התעוררי
		קומי אורי	כי בא אורך
כבוד יהוה עליך נגלה.		שיר דברי	עורי עורי
		ולא תכלמי	לא חבשי

Figure 6: Example of use of longpackage.sty for typesetting poetry, Lecha Dodi in this case, enabling the piyyut to seamlessly span multiple pages.